

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

- 3.1 ขอบเขตการศึกษา
- 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตามกรอบการรายงาน CSR บรูณาการในรายงานประจำปี ที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลทั้งในภาพรวมและจำแนกตามหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม รูปแบบของข้อมูล และลักษณะของข้อมูลที่เปิดเผย โดยศึกษาในช่วงก่อน (พ.ศ. 2554 - 2555) และช่วงหลัง (พ.ศ. 2556 - 2558) การประกาศใช้แนวทางกรอบการรายงาน CSR บรูณาการในรายงานประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.1.2 ขอบเขตประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษานี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วงปี 2554 – 2558 รวมทั้งสิ้น 73 ชุดข้อมูล (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2559: ออนไลน์)

ปี	จำนวนบริษัท (บริษัท)
2554	13
2555	14
2556	15
2557	15
2558	16
รวมทั้งหมด	73

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วย ข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 3 แหล่ง ได้แก่ เปิดเผยภายใต้หัวข้อ ความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) หรือรายงานประจำปี (แบบ 56-2) รายงานที่จัดทำแยกเล่มที่เปิดเผยในเว็บไซต์ของบริษัท และการเปิดเผยรวมอยู่กับข้อมูลการดำเนินงานอื่นๆ ของบริษัท ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนจะประกาศใช้แนวทางกรอบการรายงาน CSR บูรณาการในรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี 2554 - 2555 และช่วงหลังจากประกาศใช้แนวทางกรอบการรายงาน CSR บูรณาการในรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี 2556 - 2558 ดังนี้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้กระดาษทำการ (Working Paper) ในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้วัดดัชนีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกำหนดรายการที่ต้องเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่อ้างอิงตามหลักการและแนวปฏิบัติในการเปิดเผยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประกอบด้วย ทั้งหมด 8 หัวข้อหลัก และ 25 หัวข้อย่อย (ศูนย์พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน, 2557: 14-22)

การประเมินจะให้คะแนน โดยถือว่าข้อมูลด้านสังคมที่บริษัทเปิดเผยนั้นมีความสำคัญเท่ากันในสายตาของผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมของบริษัท และเพื่อหลีกเลี่ยงอคติของแต่ละบุคคลในการให้คะแนนข้อมูลใดๆ ที่มีการเปิดเผย ซึ่งอาจส่งผลให้คะแนนที่บริษัทได้รับนั้นไม่สะท้อนระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมที่แท้จริง ดังนั้นถ้าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลรายการหนึ่งที่มีอยู่ในกระดาษทำการ จะให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลจะให้คะแนนเท่ากับ 0 และบางบริษัทอาจไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายการที่มีในกระดาษทำการทั้งหมด หากรายการใดไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะการดำเนินงานของบริษัท รายการนั้นจะไม่ถูกรวมคำนวณในการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูล (Not Applicable, N/A) แสดงว่า บริษัทนั้นไม่จำเป็นต้องเปิดเผยรายการดังกล่าว สำหรับธุรกิจการแพทย์เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทุกหัวข้อ ดังนั้นจึงไม่มีหัวข้อใดเป็น N/A การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลจะใช้วิธีการคำนวณโดย วัดดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) ตามแนวทางของ Camfferman and Cooke (2002) ดังนี้

$$\text{Disclosure Index} = \frac{AS}{MS}$$

โดยที่ $0 \leq \text{Index} \leq 1$

AS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ (Actual Scores) บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นใดจะให้คะแนนในประเด็นนั้นเท่ากับ 1 คะแนน และหากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลจะให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ดังนั้นคะแนนที่บริษัทได้รับมีตั้งแต่ 0 คะแนน ถึง 25 คะแนน

MS = คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทควรจะได้รับ (Maximum Scores) เท่ากับรายการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการศึกษาครั้งนี้ให้คะแนนสูงสุดที่จะได้รับเท่ากับ 25 คะแนน ซึ่งจะไม่นำรายการที่เป็น N/A มารวมคำนวณด้วย

การจำแนกระดับการเปิดเผยข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ สูง กลาง และต่ำ โดยนำหลักเกณฑ์ของ Wallace (1987) มาใช้วิเคราะห์ดังนี้

ดัชนีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่ามากกว่า	0.65	เป็นการเปิดเผยในระดับสูง
ดัชนีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าระหว่าง	0.45- 0.65	เป็นการเปิดเผยในระดับปานกลาง
ดัชนีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าน้อยกว่า	0.45	เป็นการเปิดเผยในระดับต่ำ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวม และใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลและการนับจำนวนค่าในการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนที่ ก.ล.ต. จะประกาศฯ คือ ช่วงปี 2554 - 2555 และช่วงหลังจากที่ ก.ล.ต. ได้ประกาศฯ คือ ช่วงปี 2556 - 2558

การวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูล ดังนี้

- จำแนกตามหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม ด้านการต่อต้านการทุจริต ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน ด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม

- จำแนกตามรูปแบบของข้อมูล โดยแบ่งรูปแบบข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นตัวเงิน เช่น ในปี 2558 ใช้งบประมาณ โครงการใช้หัวใจขนาดใหญ่ระบอบ จำนวน 1,071,062 บาท กิจกรรมศิรินครินทร์มินิมาราธอนในปีนี้ซึ่งจัดเป็นปีที่ 6 บรรยากาศของงานเป็นไปด้วยความอบอุ่นจากบรรดานักวิ่งจำนวนมาก ซึ่งทำให้มีรายได้จากการจัดงานครั้งนี้ จำนวน 700,000 บาท มอบให้กับ มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ

2. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น จำนวนผู้ที่บริจาคได้ครั้งที่ 1 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 จำนวน 226 คน โครงการผ่าตัด เด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดเพื่อให้น้อง ๆ ที่เป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดสามารถเข้ารับการตรวจวินิจฉัยเพื่อรับการรักษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับโครงการนี้จากปีแรกจนถึงปีที่ผ่านมาได้ส่งต่อให้มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ รับเด็กเข้าโครงการผ่าตัดเด็กโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดไว้รักษาจำนวน 131 คน

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ใช้แบบ ป.1 ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ รวมถึงมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ใช้แบบ 1 ท.ใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัด กระตุ้นและส่งเสริมพนักงานในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างประหยัดตามนโยบาย ประกาศ และตามที่ได้รับบริการฝึกอบรมบริษัทจึงให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบและผ่านการรับรองมาตรฐานสากลจากสถาบันคุณภาพโรงพยาบาล (สรพ.) หรือ HA (The Health – Care Accreditation) ซึ่งเป็นการรับรองคุณภาพมาตรฐานองค์กร

- จำแนกตามลักษณะของข้อมูล โดยแบ่งลักษณะข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงบวก เช่น บริษัทได้รับผู้พิการเป็นพนักงานของบริษัท จำนวน 8 คน โดยบริษัทได้จัดหาตำแหน่งงาน อุปกรณ์อำนวยความสะดวก และสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ลูกจ้างที่ทุพพลภาพผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ บริษัทกำหนดทิศทางในการจัดการเรื่อง ค่าตอบแทนให้สอดคล้องต่อผลการดำเนินการและสถานการณ์ของธุรกิจ โดยมีการบริหารจัดการค่าตอบแทนในสาขาวิชาชีพหรือสาขาขาดแคลนในภาวะเร่งด่วน ส่วนการบริหารค่าตอบแทนของพนักงานในระยะยาวนั้นก็มีการนำหลักการประเมินให้มีความใกล้เคียงกับการประเมิน 360 องศา และหลักการ Balancing Scorecard มาใช้ในการประเมินพนักงานทั้งองค์กร (ทั้งสายวิชาชีพและสายแรงงาน) และปฏิบัติต่อพนักงานทุกระดับด้วยความเสมอภาค

2. ข้อมูลเชิงลบ

3. ข้อมูลที่เป็นกลาง เช่น บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ทั้งผู้มีส่วนได้เสียภายในคือ พนักงานของบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น นักลงทุน มาตรการที่สำคัญเกี่ยวกับสิทธิของแรงงาน การจ้างงานและแรงงานสัมพันธ์